

PŘÍPADOVÁ STUDIE: zhodnocení přínosů projektu „PŘÍLEŽITOSTI NA VESNICI“

1 Identifikace případové studie

1.1 Identifikační údaje projektu

Název projektu	PŘÍLEŽITOSTI NA VESNICI
Číslo projektu	CZ.1.04/3.4.04/76.00227
Oblast podpory	Oblast podpory 3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života
Zaměření projektu	Podpora sladování pracovního a rodinného života žen
Cíl projektu	Zlepšení sladování rodinného a pracovního života a usnadnění zahájení podnikání pro ženy v Podbřezí a blízkých okolních obcích
Příjemce dotace	Obec Podbřezí
Adresa	Podbřezí, okres Rychnov nad Kněžnou, Královéhradecký kraj
Projektový manažer	Antonín Novotný
Partner projektu	ZŠ Podbřezí, Sdružení žen Podbřezí, o.s.
Výše rozpočtu, % dotace	5 821 080,- Kč; 100 %
Termín realizace	1. března 2012 – 31. srpna 2014
Místo realizace a území dopadu	Královéhradecký kraj Podbřezí, Dobré, Bílý Újezd, Semechnice
Webová adresa	http://www.podbrezi.cz/obecni-urad/dotace-a-granty/prilezitost-na-vesnici/

1.2 Přehled terénního šetření

Příjemce dotace	Individuální řízený rozhovor (12. 3. 2015, Ester Horáková , koordinátorka projektu) Koordinátorka projektu je též členkou Sdružení žen Podbřezí, které bylo partnerem projektu.
Cílová skupina	Skupinový řízený rozhovor (12. 3. 2015, 6 podpořených účastníků projektu) Většina zástupců cílové skupiny poskytla rozhovor za podmínky, že zůstanou v anonymitě. Evaluátor nedisponuje jmény ani kontakty na většinu účastníků. Jedna z účastnic skupinového rozhovoru je též ředitelkou ZŠ Podbřezí, která byla partnerem projektu (tato osoba se zveřejněním své funkce souhlasila). Kontaktování zástupců cílových skupin a zprostředkování rozhovoru proběhlo ze strany příjemce. Nejméně dvě účastnice rozhovoru jsou členkami Sdružení žen Podbřezí, které bylo partnerem projektu.
Klíčoví aktéři	Individuální řízený rozhovor (14. 4. 2015, Petr Novotný , majitel firmy AMIPE) Individuální řízený rozhovor (14. 4. 2015, Mgr. Kamila Zemanová , ředitelka ZŠ Mozaika) Individuální řízený rozhovor (14. 4. 2015, Marta Kovářová , předseda mateřského centra Hastrmánek)

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb

PROJEKT: PŘÍLEŽITOSTI NA VESNICI

Příjemce: Obec Podbřezí
Výše dotace: 5 821 080,- Kč

Místo: Podbřezí
Termín realizace: 1. 3. 2012 – 31. 8. 2014

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu bylo zlepšit situaci žen v Podbřezí a blízkých okolních obcích v oblasti sladování pracovního a rodinného života a zvýšit jejich kompetence k zahájení podnikání. Mezi podpořenými osobami byly především:

- zaměstnané ženy pečující o děti v předškolním věku
- ženy ohrožené nezaměstnaností z různých (i genderových) důvodů

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Náplní projektu byly jednak poradenské a vzdělávací aktivity týkající se podnikání a rovných příležitostí, a jednak vznik nové mateřské školy v obci. Výchozím bodem pro realizaci poradenských aktivit bylo zřízení poradenského centra v knihovně obecního úřadu, které bylo vybaveno odbornou literaturou týkající se podnikání, práva či účetnictví a počítačem s přístupem na internet.

Mezi poradenské a vzdělávací aktivity patřily:

- individuální konzultace s garantkou rovných příležitostí a psycholožkou;
- besedy na téma rovných příležitostí;
- besedy s psycholožkou;
- semináře pro zahájení podnikání;
- semináře pro podnikatele v okolí na téma rovných příležitostí;
- stáže účastnic ve firmách v okolí.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Zlepšení informovanosti o uplatňování rovných příležitostí a získání poznatků potřebných k zahájení podnikání

Besedy pomáhaly účastnicím řešit osobní i manželské problémy, otázky ohledně výchovy dětí problémy týkající se návratu do zaměstnání

po mateřské dovolené. Především ale účastnice seznámily s problematikou rovných příležitostí a možnostmi sladování pracovního a rodinného života. Dle slov jedné z účastnic se dozvěděly, „jak se z toho nebláznit“.

- ✓ Často až po diskuzi si ženy uvědomily, jakých forem může nabývat diskriminace v zaměstnání (ne jen finančních, ale také například přidělování míst v kanceláři), a že jejich nespokojenost může mít genderový původ.
- ✓ Účastnice získaly větší povědomí o flexibilních formách práce a také ztratily ostych si u zaměstnavatele vyžádat práci na zkrácený úvazek (u mnohých úspěšně).

Na skupinových diskuzích se účastnice mohly se svými problémy ohledně zvládnutí rodiny a práce podělit s ostatními ženami z obce. Zjistily tak, že ve stejné situaci nejsou samy a že ostatní se potýkají se stejnými problémy.

- ✓ Zapojené ženy začaly uvažovat také o rozdělení rolí v domácnosti, kdy začaly přemýšlet o tom, že se rodinné povinnosti (především péče o děti) dají mezi oba partnery rozdělit i jiným způsobem, než jak jsou nyní nastaveny, a že hranice rolí muže a ženy v domácnosti nejsou od sebe tak vzdáleny, jak si myslely předtím.

Na seminářích zaměřených na podnikání si účastníci posílili finanční gramotnost (zejména v oblasti účetnictví) a také právní znalosti. Získali také manažerské dovednosti týkající se například organizace vlastního času (time managementu) či strategického řízení.

- ✓ Účastnice získaly povědomí o možnostech zaměstnání či podnikání a účast v projektu tak byla pro ženy po mateřské dovolené „nastartováním“ návratu na trh práce.

Účastnice, které absolvovaly stáže ve firmách v okolí obce (dle vlastního výběru), poznaly reálné fungování podnikatelského subjektu, čímž byly posíleny jejich kompetence k zahájení podnikání.

- ✓ Skutečně podnikat však začala pouze jedna z účastnic projektu. Další žena byla ve firmě po stáži zaměstnána.

Obec Podbřezí má necelých 500 obyvatel, a realizace projektu tak probíhala v neformálním prostředí a v komunitě lidí, kteří se navzájem velmi dobře znají. Projekt je vnímán jako přínosný a smysluplný pro obec Podbřezí a její obyvatele také z hlediska zvýšení angažovanosti obyvatel na životě obce a upevnění „vesnické pospolitosti“ obyvatel. Díky setkávání na akcích pořádaných v rámci projektu (včetně seminářů, besed, otevření mateřské školy apod.) se dle vyjádření příjemce i zástupců cílové skupiny lidé v obci lépe poznali „mohli si popovídat o něčem jiném, postesknout si, vyslechnout si problémy druhých“. Obyčejně se lidé dle koordinátorky projektu totiž setkávali spíše pouze v místní hospodě či maminky na vycházkách s kočárky. Obyvatelé obce se navíc zapojili i do přestavby budovy pro mateřskou školu, kdy dobrovolně chodili ve svém volném čase i o víkendech uklízet, aby byla stavba včas hotova a mateřská škola mohla být otevřena v plánovaném termínu. Její otevření bylo ohroženo kvůli komplikacím při opravě staré budovy, jejíž část se v průběhu oprav propadla.

Zlepšení v oblasti sladování pracovního a rodinného života díky využívání služby péče o děti

Výrazným přínosem projektu bylo vybudování nové mateřské školy, o jejíž zřízení obec již dlouho usilovala kvůli rostoucímu počtu dětí v předškolním věku, ale nedisponovala dostatečnými finančními prostředky.

- ✓ V rámci podpory byla financována jedna etapa celkové rekonstrukce prostor pro mateřskou školu a její provoz po dobu projektu, kdy byla pro rodiče zdarma.
- ✓ Mnoho žen z obce, kterým končila mateřská dovolená, by bez možnosti využít služeb mateřské školy nebylo schopno nastoupit do práce.
- ✓ Mateřská škola vypomáhala i těm ženám, které neměly své děti ve školce přihlášeny, tzv. „dohlídáním“ dětí v případech, kdy si rodiče potřebovali vyřídit úřední záležitosti.

Mateřská škola funguje na principech pedagogického přístupu Montessori, který je v současnosti velmi vyhledávaný, a o školu je tak zájem i ze širšího okolí. Obec však nemá problém ji naplnit z vlastních zdrojů.

PŘEKÁŽKY

- ❖ Komplikace při zřizování mateřské školy – při rekonstrukci budovy určené pro mateřskou školu došlo k propadnutí části budovy, avšak díky pomoci místních obyvatel byla mateřská škola nakonec otevřena v plánovaném termínu.
- ❖ Počáteční malý zájem obyvatel obce o aktivity projektu – přestože se v obci všichni znají, bylo zpočátku nutné osobně oslovovat osoby z cílových skupin, aby se aktivit zúčastnily, a vysvětlovat podstatu a smysl těchto aktivit
- ❖ Špatný výběr spolupracovníků – v průběhu projektu došlo k výměně zaměstnanců mateřské školy, ať již z důvodů nespokojenosti na straně zaměstnance či obce.

SHRNUTÍ PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopad na zaměstnanost účastníků	Nízký V rámci projektu nebyla přímo zřízena pracovní místa pro CS. Jedna účastnice díky projektu (stáži) našla zaměstnání.
Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Spíše vysoký Projekt nebyl zaměřen přímo na zvýšení kvalifikační úrovně, spíše na zlepšení informovanosti. Účastníci si odnesli poznatky z oblasti rovných příležitostí i základní znalosti z oblasti podnikání.
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiný než kvalifikační	Spíše vysoký Zřízení mateřské školy ženám po mateřské dovolené pomohlo s péčí o děti, díky čemuž se zvyšuje jejich možnost docházet do zaměstnání.
Dopad na sociální statut účastníků	Spíše vysoký Zapojení do skupinových aktivit projektu dalo především ženám v domácnosti pečujícím o malé děti pocit většího zapojení do společnosti. Zlepšení v oblasti sladování přineslo také větší možnosti zapojení do pracovního, a tím i společenského života.
Dopad na rovné příležitosti	Spíše vysoký Zřízení mateřské školy, které umožnilo ženám v obci pečujícím o malé děti docházet do zaměstnání. Došlo ke zlepšení informovanosti cílové skupiny ohledně možností sladování pracovního a rodinného života.
Dopad na další klíčové aktéry	Spíše nízký Dopady se u organizací, kde byly realizovány stáže, liší, z hlediska fungování těchto organizací se však jedná o spíše méně významné přínosy.
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílové skupiny byly z větší části vyřešeny (s ohledem k zaměření projektu).
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka.
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Z větší části užitečný Většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	Vysoké Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu.
Naplnění hospodárnosti	Spíše vysoké Některé ze vstupů nebyly zcela nezbytné pro dosažení cílů, ale přispívaly k jejich plnění a celkovému účelu projektu.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	Vysoká Dosažené výsledky byly udrženy.
Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe	
Spíše dobrá praxe Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	

2 Výchozí situace a cíle projektu

2.1 Příjemce dotace

Příjemce dotace	Obec Podbřezí
Kategorie příjemce	veřejný subjekt: obecní samospráva (a její organizační složka) resp. organizační složka, příspěvková organizace či společnost založená či vlastněná obecní samosprávou
Předchozí zkušenosti příjemce s cílovou skupinou	ne Obec Podbřezí má dlouholeté zkušenosti s plánováním i úspěšnou realizací řady projektů a investičních akcí, např. výstavba 3 bytových domů, výstavba vodovodu, rekonstrukce požární nádrže, výstavba víceúčelového hřiště či rekonstrukce školní jídelny (Program rozvoje venkova (MAS)). Nejednalo se ovšem o zkušenost s obdobně zaměřenými projekty.

2.2 Přístup ke zpracování žádosti

Zapojení externího dodavatele pro zpracování žádosti	Ano
--	-----

2.3 Cíle projektu

Globální cíl projektu:

Zlepšení sladování rodinného a pracovního života a usnadnění zahájení podnikání pro ženy v Podbřezí a blízkých okolních obcích.

Hlavní cíle projektu:

- Zvýšit informovanost obyvatel, především obce Podbřezí a blízkých okolních obcí, ohledně možností sladění rodinného a pracovního života a také zvýšit jejich informovanost ohledně možností zahájení vlastního podnikání.
- Poskytnout konkrétní podpůrné nástroje pro obyvatele Podbřezí a okolních obcí pro usnadnění sladování pracovního a rodinného života, s důrazem na ženy začínající podnikání či vykonávající samostatně výdělečnou činnost i ženy hledající zaměstnání či ohrožené nezaměstnaností.

2.4 Cílová skupina

Specifikace cílové skupiny	• Zaměstnané ženy pečující o malé děti • Ženy začínající podnikání a vykonávající samostatně výdělečnou činnost • Ženy ohrožené nezaměstnaností • Muži v obdobné situaci jako ženy s malými dětmi
-----------------------------------	--

3 Realizace projektu

3.1 Aktivita

POPIS AKTIVIT REALIZOVANÝCH V RÁMCI PROJEKTU

Aktivita realizovaná v projektu zahrnovaly nejprve **zřízení poradenského místa** v knihovně Obecního úřadu Podbřezí, které bylo výchozím bodem pro realizaci dalších aktivit. V knihovně byl zájemcům umožněn přístup na internet, zároveň pak obsahovala aktualizovanou nabídku knih s tématy pracovně právními i účetními. Zároveň zde proběhly 4 semináře či besedy pro cílovou skupinu v oblastech rovných příležitostí, pracovně právní problematiky, profesní orientace, volby povolání, vzájemné souvislosti podnikání a rodinného života či právních a účetních témat. Besed se účastnilo vždy 6 až 8 osob. Semináře a následné **individuální konzultace** (v objednaných termínech) na zmíněná témata zajišťovaly garantka rovných příležitostí a psycholožka.

Pro ženy, které zvažovaly zahájení vlastního podnikání, byly externím dodavatelem zajištěny 3 plánované semináře zaměřené na zahájení samostatné výdělečné činnosti. Týkaly se oblasti vyhodnocení možností podnikání, analýzy konkurence, marketingový plán a účastnice se měly možnost rovněž dozvědět, jaké výhody i úskalí na ně při zahájení podnikání čekají. Co se týká personálního složení, mezi odborníky zde působícími byla i psycholožka či právní poradce. Nad původní rámec projektu se uskutečnil čtvrtý seminář - „Seminář o zahájení SVČ 50+“.

V rámci projektu byly v externích prostorách uspořádány 2 **semináře pro podnikatele a podniky v okolí**, které měly za cíl seznámit je s možnostmi a výhodami flexibilních pracovních úvazků. Semináře se vždy účastnili zástupci 5 až 7 firem.

Další z klíčových aktivit bylo zajištění neplacených **stáží ve firmách** z blízkého okolí. Ty účastníkům, kteří měli o stáž zájem, poskytly konkrétní představu, jak podnikání probíhá a jaké administrativní náležitosti musí podnikatel zajistit. Účastníci projektu si mohli zvolit, zda absolvovat stáž na 6 či na 12 dní.

V rámci projektu vznikla a v provozu se udržela **služba péče o děti** předškolního věku, kdy byla zřízena mateřská škola s výukou ve stylu pedagogiky Montessori. Tato aktivita byla zřízena v kooperaci s místní ZŠ, partnerem projektu, přičemž prostory pro mateřskou školu poskytla zdarma obec. V průběhu projektu využívalo služeb mateřské školy 14 dětí.

Doprovodnou aktivitou byla samotná **osvěta** širší veřejnosti a zaměstnavatelů o problematice sladování rodinného života a práce. Byly vydány dva druhy informačních letáků, informace zveřejněny na stránkách obce, byly vydány 3 tiskové zprávy z projektu.

3.2 Realizace výběrových řízení

Počet realizovaných výběrových řízení	1
---------------------------------------	---

3.3 Realizační tým projektu

Velikost projektového týmu	6 osob
Úvazky	2,3 (přepočtený měsíční úvazek) po dobu 30 měsíců <u>Složení projektového týmu:</u> - Odborná garantka (0,1 úvazku po dobu trvání projektu) - Koordinátor projektu (0,5 úvazku po celé trvání projektu) - Pracovnice služby péče o děti (2 úvazky po celou dobu trvání projektu) - Pracovnice poradenského místa (celkem 159 hodin)

4 Zhodnocení přínosů a úspěšnosti projektu (účelnost, užitečnost)

4.1 Hlavní monitorovací indikátory

	cílová hodnota	dosažená hodnota	dosažená h. v %
Počet podpořených osob - celkem	41	64	156
Počet nově vytvořených pracovních míst pro znevýhodněné skupiny	---	---	---
Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	6	13	217
Muži	---	8	---
Ženy	---	56	---
Počet podpořených organizací	3	3	100
Počet nově vytvořených inovovaných produktů	4	4	100

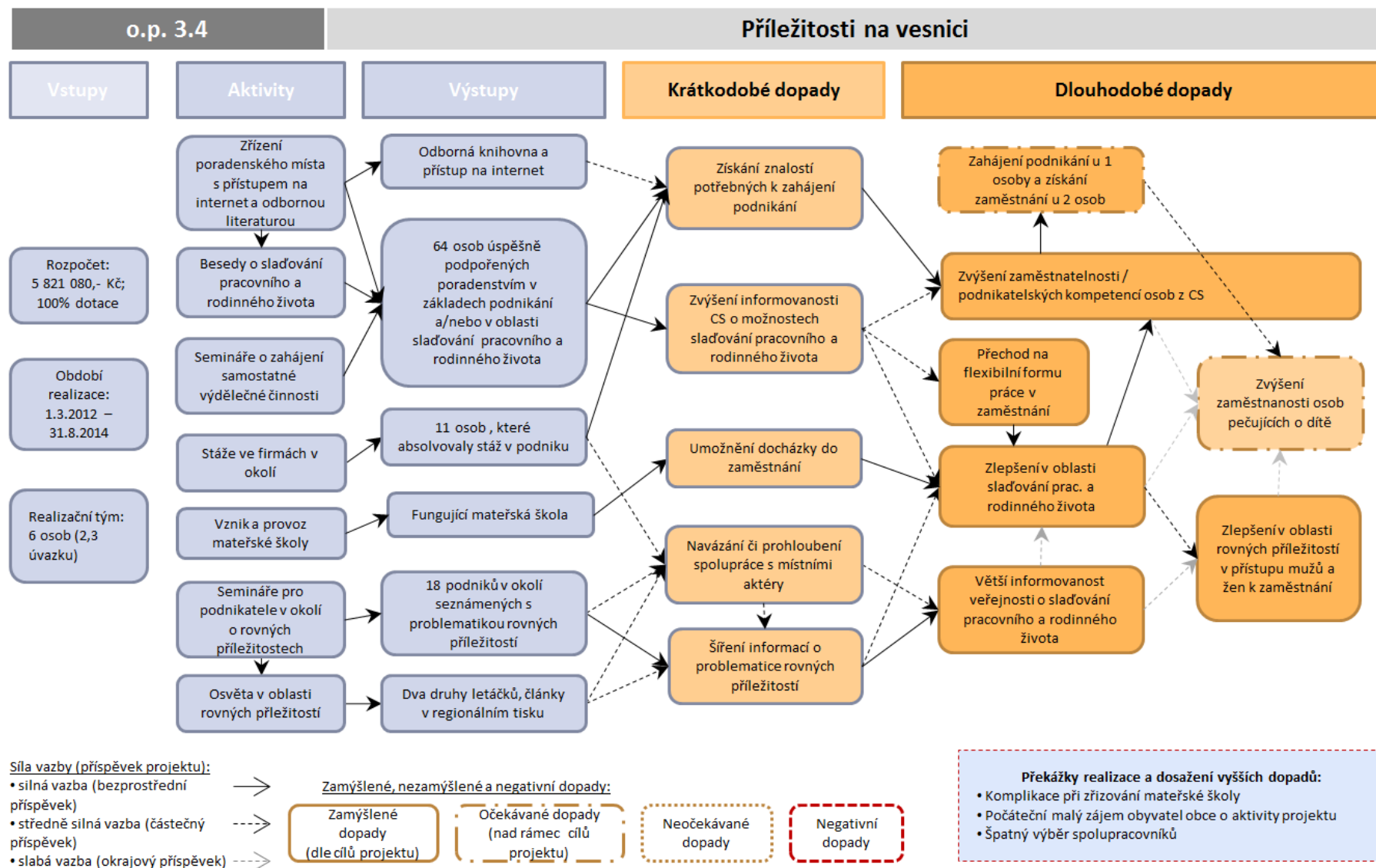
4.2 Zhodnocení přínosů projektu

4.2.1 Teorie změny

Teorie změny ukazuje ověřené přínosy projektu, které zahrnují očekávané i neočekávané dopady zjištěné na základě provedení terénního šetření, případně dalších dostupných informací.

Intervenční logika byla v projektové žádosti dobře nastavena, tj. byly popsány předpokládané kauzální vazby a očekávané dopady projektu. V rámci šetření se následně potvrdilo naplnění očekávaných dopadů projektu.

Teorie změny projektu

4.2.2 Strukturované zhodnocení dopadů (taxonomie)

Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Spíše nízký Projekt nebyl zaměřen přímo na zvýšení kvalifikační úrovně, spíše na zlepšení informovanosti. Účastníci si odnesli poznatky z oblasti rovných příležitostí i základní znalosti z oblasti podnikání.	
Dopad na zaměstnanost účastníků	Nízký V rámci projektu nebyla přímo zřízena pracovní místa pro CS. Jedna účastnice díky projektu (stáži) našla zaměstnání.	
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiný než kvalifikační	Spíše vysoký zřízení mateřské školy ženám po mateřské dovolené pomohlo s péčí o děti, díky čemuž se zvyšuje jejich možnost docházet do zaměstnání.	
Dopad na ekonomickou situaci účastníků	Nerelevantní Projekt nebyl zaměřen na změny v ekonomické situaci.	
Dopad na sociální statut účastníků	Spíše vysoký Zapojení do skupinových aktivit projektu dalo především ženám v domácnosti pečujícím o malé děti pocit většího zapojení do společnosti. Zlepšení v oblasti sladování přineslo také větší možnosti zapojení do pracovního, a tím i společenského života.	
Dopad na rovné příležitosti	Spíše vysoký Zřízení mateřské školy, které umožnilo ženám v obci pečujícím o malé děti docházet do zaměstnání. Došlo ke zlepšení informovanosti cílové skupiny ohledně možností sladování pracovního a rodinného života.	
Dopad na další klíčové aktéry	Spíše nízký Dopady se u jednotlivých aktérů (firem, kde by realizovány stáže) liší, z hlediska fungování těchto organizací se však jedná o spíše méně významné přínosy. V jednom případě díky stáži podnikatel našel nového zaměstnance.	
Systémové dopady	Nerelevantní Projekt nebyl zaměřen na řešení systémových otázek.	
Efekty ovlivňující přínosy projektu	Potvrzeno / nepotvrzeno	Komentář
Creaming-off	<i>nepotvrzeno</i>	Účastníci nebyli do projektu vybíráni. Každý, kdo projevil zájem, se mohl aktivit projektu účastnit.
Lock-in efekt	<i>nepotvrzeno</i>	Účastníci si mohli sami rozhodnout, kterých aktivit projektu se budou účastnit.
Alternativní atribuce	<i>nepotvrzeno</i>	Aktivita projektu byly klíčovým faktorem pro dosažení přínosů.
Substituce	<i>nepotvrzeno</i>	Efektů nebylo dosaženo na úkor jiných osob ve srovnatelném postavení.

Mrtvá váha ¹	nepotvrzeno	Bez poskytnuté dotace by obec nemohla zřídit mateřskou školu, ani poskytnout možnosti dalšího vzdělání přímo v obci. Pro cílové skupiny by bylo obtížné hledat jiné alternativy pro řešení jejich problémů a naplnění potřeb.
4.2.3 Zhodnocení účelnosti projektu - shrnutí (celkové vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny)		
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny (celkové dopady projektu)	Problémy a potřeby cílové skupiny byly z větší části vyřešeny	
4.2.4 Nezamýšlené dopady		
Existence nezamýšlených pozitivních dopadů projektu	Ne	
Nezamýšlené dopady	---	
4.2.5 Negativní dopady		
Existence negativních dopadů projektu	Ne	
Negativní dopady	---	

¹ Jedná se o efekt výhradně řešitelný pouze v rámci Counterfactual Impact Evaluation. V rámci této případové studie se tak jedná pouze o vyjádření na základě zjištění z realizovaného šetření.

4.3 Užitečnost projektu na základě vnímání ze strany cílových skupin a dalších klíčových aktérů

Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný (veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka)
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Z větší části užitečný (většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní)

4.4 Inovativnost projektu

Využití inovovaných řešení	Ano - modifikace inovace – inovativní řešení z hlediska oboru Projekt přenesl problematiku rovných příležitostí a možností dalšího vzdělávání na území malé obce. Lze jej označit za jakýsi „experiment“.
-----------------------------------	--

4.5 Způsob zjišťování výsledků projektu ze strany samotného příjemce

Vzájemné vazby mezi příjemcem a podpořenými osobami jsou obousměrné a dlouhodobé, neboť zástupci obce se s obyvateli setkávají každodenně v rámci neformálních kontaktů v obci. Zpětná vazba od účastníků projektu tak byla průběžně zjišťována právě prostřednictvím neformálních osobních rozhovorů či v rámci společenských setkání či jiných akcí pořádaných v obci.

Příjemce dále udržuje kontakt s některými z klíčových aktérů v rámci vzájemné spolupráce.

Ověření přínosů projektu u účastníků ze strany příjemce	Osobní rozhovory či diskuse
Ověření přínosů projektu příjemcem u klíčových aktérů, kteří se projektu nezúčastnili	Nezjišťováno

I. ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ REALIZACE PROJEKTU

Projekt lze na základě provedeného šetření hodnotit jako úspěšný, a to zejména z hlediska cílové skupiny. Hodnocený projekt je specifický svým umístěním do prostředí malé obce (Podbřezí má méně než 500 obyvatel), jejíž obyvatelé se navzájem znají a kde panuje pospolitá vesnická atmosféra. Touto skutečností byl ovlivněn také průběh projektu včetně způsobu náboru účastníků, průběhu aktivit i hodnocení přínosů ze strany příjemce (které probíhalo neformální ústní formou).

Dopady a přínosy realizovaných aktivit lze v souladu s cíli projektu vymezit z těchto hledisek:

- 1) Dopady pro cílovou skupinu: Lepší informovanost ohledně možností sladování pracovního a rodinného života; získání poznatků potřebných k zahájení podnikání.
- 2) Dopady pro cílovou skupinu a příjemce: Zlepšení v oblasti sladování pracovního a rodinného života díky zřízení a využívání služby péče o děti.
- 3) Dopady pro příjemce a spolupracující subjekty: Navázání či prohloubení spolupráce; posílení pospolitosti obyvatel

1) Dopady pro cílovou skupinu: Lepší informovanost ohledně možností sladování pracovního a rodinného života; získání poznatků potřebných k zahájení podnikání.

Aktivity projektu nebyly striktně vymezeny dle cílových skupin, veškerých aktivit se mohly účastnit osoby ze všech cílových skupin.

K lepší informovanosti a povědomí žen z cílové skupiny o možnostech sladování pracovního a rodinného života výrazným způsobem přispěly besedy s psycholožkou a garantkou pro rovné příležitosti pořádané v poradenském místě. Jak uvedli samotní zástupci cílové skupiny (většinu tvořily ženy z Podbřezí), na první setkání vždy přišli spíše proto, aby podpořili projekt realizovaný obcí. Obsah setkání je však natolik zaujal, že na další besedu již přišli se zájmem a jak sami potvrdili, tyto „skupinové terapie“ (jak tato setkání oslovené ženy samy označily) byly pro ně velmi přínosné. Účastnice pak také individuálně kontaktovaly psycholožku v případě potřeby osobní konzultace.

Besedy s garantkou pro rovné příležitosti (proběhly celkem dvě) se týkaly nejen tématu sladování, ale probíhaly také diskuze ohledně genderových rolí či diskriminace v zaměstnání. Psycholožka projektu byla odborníkem v oblasti partnerských vztahů, a tyto besedy tak pomáhaly účastnicím řešit osobní i manželské problémy, otázky ohledně výchovy dětí, ale také problémy týkající se návratu do zaměstnání po mateřské dovolené. V mnoha případech oslovené účastnice uvedly, že až po proběhlé diskusi si například uvědomily, jakých forem může diskriminace v zaměstnání nabývat (ne jen finančních, ale také například přidělování míst v kanceláři), a že jejich nespokojenost může mít genderový původ. Některé z účastnic tato setkání posunula i v rovině uvažování o rozdělení rolí v domácnosti, kdy začaly přemýšlet o tom, že se rodinné povinnosti (především péče o děti) dají mezi oba partnery rozdělit i jiným způsobem, než jak jsou nyní nastaveny, a že hranice rolí muže a ženy v domácnosti nejsou od sebe tak vzdáleny, jak si myslely předtím. Jak uvedla jedna z účastnic: „Víc jsem začala přemýšlet o tom, do jaké míry můžu být nepostradatelná.“

Tento vnímaný pozitivní vliv společných setkání vycházel právě z formy skupinové diskuze, kdy účastnice velmi oceňovaly, že se mohly se svými problémy ohledně zvládnutí rodiny a práce podělit s ostatními ženami z obce a zjistily, že ve stejné situaci nejsou samy a že ostatní se potýkají se stejnými problémy. Díky tomu, že setkání se účastnily ženy různých generací, fungovalo i předávání zkušeností a různých pohledů na možnosti sladování. Přínos v oblasti **sladování práce a rodiny** tak pro ženy z Podbřezí dle slov jedné z účastnic spočíval v tom, že se dozvěděly, „jak se z toho nezbláznit“.

Projekt přispěl také k zavádění principu rovných příležitostí do praxe formou využívání pružných forem organizace práce u cílové skupiny. Jak uvedla koordinátorka, ženy z obce již mají větší povědomí o možnostech flexibilních forem práce a již se neobávají si o zkrácený úvazek požádat. Několik z nich to již úspěšně provedlo. Flexibilní formy organizace práce, konkrétně pružná pracovní doba a zkrácený úvazek, byly zavedeny také některým zaměstnankyním obecního úřadu, kdy sám příjemce, resp. starosta obce uvedl myšlenky projektu do praxe.

Zástupci cílové skupiny velmi oceňovali informace získané na semináři, který je seznamoval s novým občanským zákoníkem. Tento seminář byl realizován nad původně plánovaný rámec seminářů, a setkal se s velkým ohlasem u cílové skupiny, jak ilustruje komentář jedné z účastnic: Přišlo mi, že to jsou věci, které by měl člověk normálně znát, ale sám doma si to pročítat nebude.

Na seminářích zaměřených na problematiku podnikání si účastníci posílili si svoji finanční gramotnost (zejména v oblasti účetnictví) a své právní znalosti. Získali také cílovou skupinou velmi ceněné manažerské dovednosti týkající se například organizace času (time managementu), strategického řízení či řízení sama sebe. Seminářů o zahájení samostatně výdělečné činnosti se zúčastnilo 49 osob. Získané znalosti povzbudily některé z účastníků k vlastní podnikatelské iniciativě. Na základě účasti na seminářích dle vlastních slov dvě z účastnic začaly psát vlastní projekt zaměřený na sociální podnikání, který však nakonec nepodaly, neboť díky získaným znalostem začaly také více zvažovat možná rizika. Jedna z účastnic dle příjemce krátce po skončení projektu začala podnikat. Jak ukázalo šetření, i když se nakonec většina účastníků seminářů nerozhodla začít podnikat, získané poznatky velmi oceňují a využívají je i v běžném životě.

Pro ženy, které byly v domácnosti již několik let a chtěly se znovu zapojit do pracovního procesu, byla účast v projektu vhodným „nastartováním“ jejich návratu. Zjistily, jaké jsou možnosti zaměstnání či podnikání a díky využití možnosti stáží ve firmách v okolí obce poznaly reálné fungování podnikatelského subjektu. Účastníci se stáže vybírali podle zaměření svých pracovních či podnikatelských plánů. Celkem stáže absolvovalo 11 účastnic projektu. Dvě ženy měly v úmyslu založit vlastní centrum pro hlídání dětí, a našly si tak podobné centrum v okolí, kde absolvovaly stáž. Jak potvrdil zástupce této organizace, ženy se zde účastnily veškerých pracovních aktivit. Svůj podnikatelský záměr nakonec nerealizovaly, avšak jedna z těchto žen si pak našla v tomto oboru zaměstnání, jak potvrdila při rozhovoru. U jedné z účastnic vedlo absolvování stáže k uzavření pracovního poměru na dohodu ve stejné firmě, přičemž v současnosti má již příslibenou klasickou pracovní smlouvu.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Zřízené **poradenské místo** bylo velmi důležitým předpokladem pro zvýšení informovanosti a kvalifikovanosti cílové skupiny. Sloužilo k získávání informací jednak z oblasti sladování pracovního a rodinného života a jednak z oblasti podnikání a zaměstnání, a to formou seminářů, skupinových i individuálních setkání, ale také díky možnosti využití počítače a internetu a dostupným knihám z oblasti podnikání, práva, financí, ale také psychologie či pedagogiky. Pracovnice přítomné v poradenském místě účastníkům pomáhaly s hledáním informací či zaměstnání, a navíc zde fungovala také vzájemná pomoc osob z cílové skupiny, především žen na mateřské dovolené.

Významným faktorem, který přispěl k lepší informovanosti o možnostech sladování pracovního a rodinného života, byly **besedy s psycholožkou**, a obecně všechna **skupinová setkání** cílové skupiny v rámci aktivit projektu. Jak se vyjádřili zástupci cílové skupiny, za normálních okolností by se neodhodlali psychologa navštívit, ale díky tomu, že byly tyto besedy součástí aktivit projektu, těchto služeb využily a nakonec tuto možnost velice oceňovaly.

Osvojení nových poznatků o podnikání, ale i rovných příležitostech bylo umožněno díky tomu, že v rámci projektu byla zajištěna **dostupnost dalšího vzdělávání** pro obyvatele malé obce, kdy

především matky pečující o malé děti by se dle vlastních slov podobných kurzů či seminářů pořádaných ve větším (obvykle v krajském) městě z časových důvodů nemohly zúčastnit.

Významným faktorem, který ovlivnil úspěšnost seminářů o podnikání, byl **vhodný výběr lektorů**. Semináře byly vedeny praktickou formou, byly interaktivní, lektori vyžadovali zapojení účastníků a dle vyjádření účastníků byly semináře velmi vhodně koncipovány právě pro začátečníky, kterými byla většina osob z cílové skupiny. Příjemce pro realizaci této aktivity vybral dvě různé firmy, a to na základě prostudování jejich nabídek, tak aby byl zajištěn co největší přínos pro cílovou skupinu.

Organizace stáží u firem z okolí byla dle příjemce usnadněna díky tomu, že firmy za umožnění stáže dostaly **finanční příspěvek**. Ten pokrýval náhrady za jednoho ze zaměstnanců, který musel být ke stážistovi přidělen, aby ho fungováním firmy prováděl. Přínos stáží pro účastníky vyplýval také z toho, že si mohli **sami vybrat**, ve které firmě chtějí stáž absolvovat, a koordinátorka pak danou firmu kontaktovala.

Dopad poradenských aktivit týkajících se sladování a podnikání a jeho pozitivní hodnocení ze strany cílové skupiny překonal původní očekávání příjemce i partnerů. Jejich původně nízké, či spíše nejisté očekávání vyplývalo z nezkušenosti s podobnými projekty a také z toho, že přímý zájem obyvatel o tyto aktivity nebyl předem zjišťován. Nejistota úspěšnosti těchto poradenských aktivit byla ovlivněna také skutečností, že nebyly původně zamýšleny jako hlavní cíl projektu - tím bylo zřízení mateřské školy - ale spíše jako doprovodné aktivity.

2) Dopady pro cílovou skupinu zaměstnaných žen a příjemce: Zlepšení v oblasti sladování pracovního a rodinného života díky zřízení a využívání služby péče o děti

Hlavním přínosem pro obec a její obyvatele, z hlediska zapojených cílových skupin pro ženy po mateřské či rodičovské dovolené nebo pro zaměstnané ženy pečující o malé děti, bylo **zřízení nové mateřské školy**. V rámci projektu byla financována jedna etapa celkové rekonstrukce prostor pro mateřskou školu a její provoz po dobu projektu, kdy byla pro rodiče zdarma (rodiče dětí po dobu trvání projektu hradili pouze náklady na stravování). V prvním roce provozu do mateřské školy nastoupilo 14 dětí, v době šetření školu využívalo celkem 28 dětí.

Potřebnost zřízení mateřské školy v rámci projektu vyplývala ze situace cílové skupiny, kdy v obci byl velký počet žen, kterým končila mateřská dovolená, a potřebovaly nastoupit znovu do práce, ale neměly k dispozici žádné zařízení péče o děti a mateřské školy v okolí byly plné. Z vyjádření příjemce i ředitelky ZŠ Podbřezí je zřejmé, že obec by bez realizace projektu nebyla schopna z vlastních prostředků vybudování mateřské školy finančně zajistit, přestože již několik let obec mateřskou školu potřebovala kvůli rostoucímu počtu dětí v předškolním věku.

Jako jeden z největších přínosů projektu označily otevření mateřské školy také ženy z cílové skupiny. Pomohlo jim vyřešit problémy s docházením do zaměstnání, resp. jak vyplývá z šetření, bez možnosti dát děti do mateřské školy by mnoho žen po mateřské dovolené nemohlo do práce vůbec nastoupit. V mateřské škole je zaveden pedagogický přístup Montessori, který je v současné době mezi rodiči stále více oblíbený. O mateřskou školu je tak zájem i z širšího okolí. Obec však nemá problém mateřskou školu naplnit dětmi přímo z Podbřezí, poptávka z okolních obcí je tak obvykle již nad kapacitu zařízení. Mateřská škola vypomáhala i těm ženám, které neměly své děti ve školce přihlášeny, a to tzv. „dohlídáním“ dětí v případech, kdy si rodiče potřebovali vyřídit například úřední záležitosti. Nad původní rámec projektu byl díky ušetřeným finančním prostředkům uspořádán naučný cyklus pro mateřskou školu nazvaný „živá zahrada“. Jeho součástí bylo i vytvoření dosud udržované vlastní zahrádky u budovy mateřské školy, přičemž zahrádka je stále udržována.

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Významným faktorem úspěšnosti projektu byla **dobrá spolupráce příjemce a partnerů** projektu, jak potvrdily všechny strany. Všechny organizace byly v úzkém každodenním kontaktu, přičemž Základní škola Podbřezí pomáhala především s otevřením mateřské školy a členky sdružení žen pomáhaly s osvětou rozdáváním letáků či dobrovolně pomáhaly ostatním účastníkům projektu se získáváním informací apod. Při řízení projektu se dle koordinátorky osvědčily schůzky realizačního týmu se všemi partnery, díky čemuž pak bylo možné informovat všechny strany najednou.

Včasné otevření mateřské školy dle původního plánu bylo umožněno díky zúčastněnosti místních obyvatel. Obyvatelé obce, a především zúčastněné ženy, které potřebovaly své děti umístit do mateřské školy, aby mohly začít docházet do zaměstnání po mateřské dovolené, se na vzniku školy podíleli a dle vlastních slov „dělali všechno proto, aby tady ta školka byla“.

3) Dopady pro příjemce a spolupracující subjekty: Navázání či prohloubení spolupráce; posílení pospolitosti obyvatel

Projekt je všemi zúčastněnými stranami vnímán jako přínosný a smysluplný pro obec Podbřezí a její obyvatele. A to nejen z hlediska zřízení mateřské školy, ale také z hlediska zvýšení angažovanosti obyvatel na životě obce a upevnění „vesnické pospolitosti“ obyvatel. Díky setkávání na akcích pořádaných v rámci projektu (včetně seminářů, besed, otevření mateřské školy apod.) se dle vyjádření příjemce i zástupců cílové skupiny lidé v obci lépe poznali „mohli si popovídat o něčem jiném, postesknout si, vyslechnout si problémy druhých“. Obyčejně se lidé dle koordinátorky projektu totiž setkávali spíše pouze v místní hospodě či maminky na vycházkách s kočárky. Obyvatelé obce se navíc zapojili i do přestavby budovy pro mateřskou školu, kdy dobrovolně chodili ve svém volném čase i o víkendech uklízet, aby byla stavba včas hotova a mateřská škola mohla být otevřena v plánovaném termínu. Její otevření bylo ohroženo kvůli komplikacím při opravě staré budovy, jejíž část se v průběhu oprav propadla.

Projekt také znamenal otevření možností dalšího vzdělávání pro obyvatele malé obce, ke kterým by se dle vyjádření zástupců cílové skupiny jen těžko jiným způsobem dostávali (především pak matky na mateřské dovolené či pečující o malé děti).

Díky realizaci projektu došlo také ke **zviditelnění obce** v regionu. Příjemce poskytl rozhovor o realizaci projektu do regionálního tisku, a významnou akcí, která se dostala do širšího povědomí, bylo také otevření mateřské školy Montessori, o kterou je zájem i v širším okolí (v rámci okresu).

Obec díky realizaci projektu navázala **užší spolupráci** s dodavatelskou organizací, která realizovala semináře na téma zahájení podnikání. Firma poskytuje obci finančně výhodné služby (například konzultace zaměstnancům). Obec také navázala či prohloubila již existující spolupráci s organizacemi, ve kterých byly realizovány stáže účastníků.

Projekt měl pozitivní dopady i na tyto organizace, a to například proto, že si v rámci stáží mohly **vyzkoušet potenciální zaměstnance**, kteří mají o daný obor zájem. Jeden z oslovených podnikatelů stážistku z projektu dokonce zaměstnal. Zástupce další z organizací (základní školy) uvedl, že díky stáži externího člověka **získali zpětnou vazbu** a pohled na fungování školy zvenčí, a realizaci stáže tak označil za oboustranně přínosnou. Podnikatelé z okolí, kteří se účastnili seminářů zaměřených na seznámení s problematikou rovných příležitostí, dozvěděli se, jak vycházet vstříc rodičům s malými dětmi a byli seznámeni s výhodami flexibilních pracovních úvazků. Těchto seminářů se účastnilo celkem 18 firem, a to jak malé podniky, tak velké firmy jako např. Škoda auto a. s. (jeden ze závodů leží nedaleko Podbřezí).

Faktory ovlivňující dopady projektu:

Úspěšnost takto rozsáhlého projektu v obci s méně než 500 obyvateli (je nutné zmínit, že většina účastníků projektu jsou místní obyvatelé) se odvíjí od způsobu života místních obyvatel. Projevila se zde dle slov příjemce **pospolitost místních obyvatel**, jejich nadšení a ochota účastnit se podobných akcí, jakou byl realizovaný projekt. „Je radost pro tyto lidi pracovat“, okomentovala tuto skutečnost koordinátorka projektu. A dodala: „Kdo chtěl, měl příležitost se zapojit a něco si odnést.“

II. Přínosy projektu z hlediska rovnosti mužů a žen

Srovnávání příležitostí žen a mužů bylo jedním z hlavních cílů projektu, neboť projekt byl zaměřen na podporu žen a zlepšení jejich přístupu k zaměstnání. Lze zhodnotit, že projekt přispěl ke zlepšení situace žen z obce a okolí v oblasti sladování jejich rodinného a pracovního života, tak aby se mohly po mateřské či rodičovské dovolené mohly zapojit do pracovního procesu. A to především vznikem nové mateřské školy v obci, která umožnila (ženám po mateřské či rodičovské dovolené) či usnadnila (ženám již zaměstnaným) mnoha ženám pečujících o malé děti docházení do práce, a snížit tak rozdíl mezi počtem pracujících mužů a žen v obci. Některým ženám ohroženým na trhu práce z důvodu péče o děti či diskriminovaným na pracovišti z důvodu pohlaví dodala informace a odvahu k zařazení flexibilní formy organizace práce či dokonce v jednom případě ke změně zaměstnání.

Jak bylo zjištěno, projekt také přispěl ke změnám v rovnosti mužů a žen z hlediska péče o děti a domácnost. Díky besedám na téma rovných příležitostí a genderu zúčastněné ženy začaly přemýšlet o možné změně rozdělení mužských a ženských rolí v domácnosti v tom smyslu, že žena si může bez výčitek vyhradit více času pro své aktivity, například že není „nelidské“ pracovat při mateřské dovolené alespoň na minimální úvazek.

III. Překážky při realizaci projektu a způsoby jejich řešení

1) Výskyt a řešení očekávaných rizik

Mezi rizika, která byla očekávána před realizací projektu, patřila nedostatečná či chybná administrace projektu. Toto riziko nenaplnilo zejména díky kvalitnímu zajištění administrace projektu ze strany koordinátorky a také díky zkušenostem starosty města, účetní projektu i odborné garantky s realizací obdobných projektů. Nedošlo ani k fluktuaci členů realizačního týmu, přestože pro tento případ byla připravena odpovídající opatření, která by neohrozila průběh projektu (např. zastoupení koordinátora starostou a administrativní pracovníci obce). Nedostatečné či nekvalitní zajištění aktivit projektu bylo eliminováno znovu díky práci koordinátorky a také díky kontrole odborné garantky, která průběžně udržovala základní směřování projektu. Výběrové řízení na dodavatele služeb bylo provedeno zkušenou externí firmou, a ani zde tak nedošlo k žádným zdržením. Očekávané riziko se částečně naplnilo z hlediska zpoždění prací na rekonstrukci mateřské školy, kdy se vyskytly komplikace a část budovy se propadla. Avšak jak uvedla koordinátorka projektu, „s vypětím sil realizačního týmu i obyvatel obce“, kteří pomáhali s úklidem, se rekonstrukci podařilo dokončit včas.

Nakonec se nepotvrdil ani nízký zájem cílové skupiny o aktivity projektu. Na počátku projektu musel příjemce dle slov koordinátorky překonávat úvodní nedůvěřivost lidí z obce (z cílové skupiny) k aktivitám projektu, a to přestože se v obci všichni dobře znají. Koordinátorka projektu musela osobně oslovovat osoby z cílových skupin, aby se aktivit zúčastnily, a vysvětlovala podstatu a smysl těchto aktivit. Určitou překážkou také bylo, že pro účast na semináři si lidé museli vzít dovolenou a

věnovat svůj čas. Po proběhnutí několika seminářů a stáží pak osoby z cílové skupiny rychlému šíření informací v malé obci i díky aktivitě koordinátorky zjistily, v čem jsou pro ně tyto aktivity přínosné, a ve druhé polovině projektu již byl o aktivity velký zájem. Tento proces popsala koordinátorka projektu: „Když se něco dařilo, tak si to ty lidi řekli, a tím pádem byl o to zájem podruhé, potřetí.“ Projekt tak nakonec cílové skupině přinesl očekávané efekty a byl z její strany hodnocen velmi kladně z hlediska přínosnosti (blíže viz dopady pro cílovou skupinu).

2) Překážky bránící dosažení vyšších přínosů projektu

Dosažení vyšších přínosů nebránily **žádné externí faktory**.

Jediným vnitřním faktorem, který bránil dosažení vyšších přínosů projektu z hlediska kvalitnějšího zajištění pedagogického vedení mateřské školy, byla fluktuace učitelek v mateřince. Příjemce musel v průběhu projektu ukončit spolupráci se dvěma učitelkami. Jedna z nich vzdala svoji práci sama (dle koordinátorky pravděpodobně nebyla vnitřně ztotožněná s přístupem Montessori) a s druhou z učitelek příjemce rozvázal pracovní poměr z důvodu trvalých neshod a problémů v oblasti komunikace a respektování autority. Na pozicích učitelek se tak během dvou let vystřídal čtyři osoby. Tato skutečnost však neměla vliv na zvýšení výdajů projektu, naopak na prostředcích na platy učitelek v mateřské škole příjemce ještě ušetřil (viz účinnost projektu).

5 Zhodnocení projektu dle účinnosti, hospodárnosti a udržitelnosti

5.1 Účinnost projektu	
Naplnění účinnosti (taxonomie)	Vysoké – způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu
Výše podpory na jednu podpořenou osobu ²	123 tis. Kč
5.2 Hospodárnost projektu	
Naplnění hospodárnosti (taxonomie)	Spíše vysoké – některé ze vstupů nebyly zcela nezbytné pro dosažení cílů, ale přispívaly k jejich plnění a celkovému účelu projektu
Počet podpořených osob na jeden úvazek projektového týmu	28 podpořených osob
5.3 Udržitelnost přínosů projektu	
Udržitelnost projektu (taxonomie)	Vysoká - dosažené výsledky byly udrženy

I. Účinnost a hospodárnost projektu

Aktivity byly nastaveny a realizovány tak, že přinášely očekávané přínosy a členové projektového týmu byli využiti optimálním způsobem. **S danými zdroji nebylo, dle zjištění, možné dosáhnout vyššího rozsahu, kvality výsledků ani přínosů.** Dokonce došlo v průběhu projektu k ušetření určitých finančních prostředků, které byly následně využity na realizaci dalších aktivit pro cílovou skupinu nad původní rámec projektu. Jak uvedl příjemce, prostředky byly ušetřeny díky možnosti vyjmutí auditu, který nebyl potřeba, neboť ze zákona na obecním úřadě probíhají dva audity ročně (možnost vyjmut audit vznikla v průběhu projektu z důvodu změny pravidel OP LZZ). Dále došlo také ke snížení mezd učitelek v mateřské školce oproti plánovaným částkám, které byly externím zpracovatelem projektové žádosti dle koordinátorky nadhodnoceny oproti standardu (navíc po skončení projektu by nastal příliš velký propad platu, hrazeného již z prostředků obce). Ušetřené prostředky z auditu byly využity na realizaci dalšího semináře zaměřeného na podnikání, který byl určen pro osoby nad 50 let věku ohrožené nezaměstnaností. Z peněz ušetřených na mzdách učitelek byly zčásti nakoupeny další speciální Montessori pomůcky do mateřské školy a zorganizováno společné setkání dětí, rodičů a učitelů, které podpořilo správné výchovné fungování mateřské školy. Dále byl realizován přednáškový cyklus „Živá zahrada“ pro mateřskou školu včetně vybudování skutečné zahrady. Disponibilní zdroje tedy byly využity tak, aby docházelo k maximalizaci přínosů pro cílovou skupinu. Projekt je tak možné označit jako vysoce účinný.

Výše podpory na jednu podpořenou osobu (celkem 64 osob) pak dosáhla 123 tis. Kč. Při interpretaci těchto nákladů je nezbytné vzít v úvahu, že do výpočtu jednotkového nákladu na jednu podpořenou osobu vstupují zcela nesrovnatelně vykázané počty podpořených osob, kdy každá z těchto osob byla podpořena v nesrovnatelné intenzitě a nesrovnatelném časovém rozsahu (každá podpořená osoba se účastnila jiného počtu aktivit).

² K interpretaci blíže viz text níže.

Z hlediska hospodárnosti bylo zhodnoceno, že **některé vstupy projektu nebyly nezbytné pro dosažení očekávaných přínosů a dopadů projektu**. Překážky bránící dosažení nižších nákladů vyplývaly z nastavení projektu, které bylo ve finální podobě prováděno externím zpracovatelem. Dle příjemce by bylo možné ušetřit finanční prostředky na zajištění seminářů o podnikání. Položky za organizaci těchto seminářů totiž zahrnovaly také individuální konzultace po skončení semináře, které však využilo pouze několik málo účastníků. Tyto konzultace by bylo dle příjemce vhodné vypustit, neboť zvyšovaly cenu semináře a nebyly téměř vůbec využívány. Sporný byl i dle názoru příjemce také přínos osvětových aktivit, které spočívaly v rozdávání letáčků s informacemi o projektu či v prezentaci projektu na společenských akcích v regionu. Projekt tak lze označit za částečně nehospodárný.

V rámci projektu připadlo celkem 28 podpořených osob na jeden přepočtený úvazek projektového týmu. V projektu bylo vyčerpáno 99 % z celkově požadované dotace, tedy téměř plná výše původně požadované částky (reálně vyčerpaná částka činila 5 763 216,-, přičemž původně požadovaná částka dotace byla ve výši 5 821 080,- Kč).

II. Udržitelnost přínosů projektu

Z hlediska příjemce spočívá udržitelnost přínosů projektu v zachování a dalším využívání vytvořených produktů. V místní knihovně, která se pro účely projektu proměnila v poradenské místo, zůstala pro zájemce možnost přístupu k počítači a internetu a především je pro obyvatele obce také stále k dispozici odborná literatura pořízená v rámci projektu. Hlavní myšlenky projektu budou dále udržovány a šířeny skrze místní sdružení žen, které bylo partnerem projektu a jehož členky se projektových aktivit účastnily. Z pohledu obce je však nejdůležitější a také nejviditelnější formou udržitelnosti další provoz nové mateřské školy. Její fungování je dlouhodobě udržitelné z institucionálního hlediska, neboť zřizovatelem je obec Podbřezí, pro níž byl vznik mateřské školy jedním ze strategických bodů rozvoje obce a která má již zkušenost s provozem základní školy. Dobré podmínky pro její udržitelnost jsou i v oblasti finančního zajištění, kdy je provoz mateřské školy (registrované pod MŠMT) po skončení projektu financován částečně formou normativu na žáka, přičemž zbytek jde z prostředků obce. Z provedených odhadů demografického vývoje obce a blízkého regionu vyplývá, že ani o žáky mateřské školy v nejbližších letech nebude mít nouzi.

Podstatou zajištění udržitelnosti dopadů pro cílové skupiny je využívání získaných informací a znalostí v běžném životě, ať již profesním či osobním. K tomu bude napomáhat také zachovaná dostupnost odborných materiálů a také aktivity Sdružení žen Podbřezí. Konkrétní aspekty úspěšnosti projektu z hlediska informovanosti o sladování rodinného a pracovního života a získání znalostí potřebných k zahájení podnikání, včetně zásadních faktorů, byly blíže popsány výše v rámci dopadů projektu pro cílové skupiny.

6 Souhrnné zhodnocení a poučení z realizace

6.1 Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Existence dobré praxe (taxonomie)	Spíše dobrá praxe
Bodové hodnocení na základě multikriteriální analýzy	83 (ze 100)
Hodnocení jednotlivých kritérií v rámci multikriteriální analýzy	
Kritérium	Bodové hodnocení
<i>účelnost projektu (váha 30 %)</i>	75
<i>užitečnost projektu ze strany cílových skupin (váha 10 %)</i>	100
<i>užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů (váha 10 %)</i>	75
<i>účinnost projektu (váha 15 %)</i>	100
<i>hospodárnost projektu (váha 15 %)</i>	75
<i>udržitelnost projektu (váha 15 %)</i>	100
<i>inovativnost řešení (váha 5 %)</i>	100

I. Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe

Projekt Příležitosti na vesnici, jehož předmětem byla podpora sladování rodinného a pracovního života a usnadnění zahájení podnikání pro ženy v Podbréží, lze celkově označit za vhodný příklad dobré praxe. Projekt naplňuje veškeré charakteristiky z hlediska užitečnosti z pohledu cílové skupiny (vnímaná užitečnost ze strany klíčových aktérů byla nižší) a také z hlediska účinnosti i udržitelnosti. Navíc přináší inovativní přístup k aplikaci podobně zaměřeného projektu.

Hodnocení účelnosti projektu bylo sníženo z toho důvodu, že účastníci seminářů zaměřených na podnikání si sice odnesli cenné poznatky, ale nikdo z nich (kromě jednoho) podnikat nezačal. Přestože zahájení podnikání nebylo explicitně zahrnuto v rámci cílů projektu, lze jej považovat za očekávaný dlouhodobý dopad aktivit projektu. Ostatní aktivity, zejména pak otevření mateřské školy, byly pro cílovou skupinu výrazně přínosné.

Cíle projektu byly naplněny a užitečnost realizovaných aktivit jak pro účastníky (cílové skupiny) tak příjemce byla potvrzena (blíže viz zhodnocení dopadů a přínosů realizace projektu). Projekt je úspěšný zejména s ohledem na dosažení dlouhodobých dopadů pro cílovou skupinu a příjemce a jejich udržitelnosti.

Celková úspěšnost byla dána naplněním řady provázaných faktorů, které se vzájemně podporovaly a výsledkem je zvýšená informovanost žen v obci ohledně sladování rodinného a pracovního života a zlepšení jejich znalostí potřebných k zahájení a provozování samostatné výdělečné činnosti.

Za hlavní faktory úspěšnosti lze označit pečlivý přístup k výběru lektorů, intenzivní komunikaci a spolupráci s partnery projektu a v neposlední řadě zúčastněnost místních obyvatel na realizaci projektu. Přínosná pro dosažení těchto pozitivních dopadů byla většina podpořených aktivit.

II. Doporučení dle faktorů úspěchu a překážek při realizaci projektu

V rámci projektu se osvědčilo a pro obdobně zaměřené projekty lze doporučit:

- **intenzivní komunikace a spolupráce s partnery**
specifikace: klíčové pro úspěšné řízení projektu
- **promyšlený výběr lektorů**
specifikace: pečlivý výběr dodavatelů služeb respektující jednak kvalitu a jednak charakter a potřeby cílové skupiny je klíčový pro nastavení aktivit s ohledem na maximalizaci přínosů pro danou cílovou skupinu
- **výhody realizace v malé obci**
specifikace: pro celkovou úspěšnost projektu byla klíčová také účast místních obyvatel a jejich společný zájem na úspěšné realizaci
- **osobní přístup a neformální charakter aktivit**
specifikace: díky charakteru malé obce měly realizované aktivity neformální a osobní ráz, což se projevilo v intenzivnějším působení aktivit na cílovou skupinu; osvědčil se také častý osobní kontakt příjemce s účastníky a také kontakty účastníků s ostatními obyvateli obce

Překážky pro dosažení vyšších přínosů a negativní faktory, které bylo třeba při realizaci projektu řešit/překonat:

- Komplikace při zřizování mateřské školy – při rekonstrukci budovy určené pro mateřskou školu došlo k propadnutí části budovy, avšak díky pomoci místních obyvatel byla mateřská škola nakonec otevřena v plánovaném termínu.
- Počáteční malý zájem obyvatel obce o aktivity projektu – přestože se v obci všichni znají, bylo zpočátku nutné osobně oslovovat osoby z cílových skupin, aby se aktivit zúčastnily, a vysvětlovat podstatu a smysl těchto aktivit
- Špatný výběr spolupracovníků – v průběhu projektu došlo k výměně zaměstnanců mateřské školy, ať již z důvodů nespokojenosti na straně zaměstnance či obce

III. Potenciál šíření dobré praxe / aplikovatelnosti projektu

Aplikovatelnost a potenciál pro šíření dobré praxe jsou u tohoto projektu poměrně vysoké, avšak jsou vázány na realizaci ve venkovském prostředí. Nastavení i průběh projektu ovlivnily faktory vyplývající z umístění v malé obci s vysokou angažovaností obyvatel. Projekt obce Podbřezí může být inspirací a návodným příkladem pro venkovské obce podobného charakteru, jak přispět ke zlepšení života místních obyvatel.